IX. évfolyam. Arad, 1894. December 19. Szerda. 292-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG: az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint. Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt. 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 hóra 1 frt 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL: ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)
Telefon-szám: 151.

A spekulánsok.

Arad, deczember 18.

A párton kivüli képviselők Mahomed koporsójaként lebegnek a kormány- és az Apponyi párt között. Igen nagyon megvannak akadva, mint az olyan emberek, a kik rútul elszámitották magukat és hibáikat sehogy sem tudják jóvátenni. Nehány nap előtt hire járt, hogy csapatostul a nemzeti pártba olvadnak és ez a hir egészen autentikus volt, mert a szándék, sőt talán már a határozat is meg volt e lépéshez, de az egyértelmüség hiánya s a helyzet esélyeinek óránkénti változása ugy látszik időközben arra birta őket, hogy egyelőre fönttartsák a szabad elhatározás jogát, mert nem tudhatni, mi jön, s különösen hogy ki jön?

Igy a politikai elvhűség és jellemszilárdság e bátor és kitartó csapata, mely kormány párti programmal választatta meg magát és az ellenzékkel szavaz, mely liberális elveinek alapján nyert mandatumát a legsötétebb és hazafiatlanabb ultramontanizmus szolgálatába bocsájtja, most szombaton Péchy Tamás elnöklete mellett tartott legutolsó értekezletén kimondotta, hogy az 1892 évi választások alkalmával adott programmja alapján Szapáry Gyula gróf vezérlete alatt ezentul is együtt marad s körét fönntartja.

Hunnia tehát nyugton lehet, »még kaphatók«, miként a német mondja; csak az a bökkenő, hogy kinek kellenek és hol s miben vehető hasznuk? Ütött-kopottabb, lejártabb politikai czimboraságot alig látott még a világ, és együtt maradásuknak alighanem az a legközelebbi oka, hogy mindkét oldalon fáznak a beolvadásuktól. Vezéroszlopaik, Péchy, Szapáry Gyula, Tibád minden féle koáliczióit, melyhez csatlakoznának, csak rontanának s ereje- és politikai értékében csökkentenének. A reakczió és klerikálizmus lejtőjén is már tovább haladtak, sem hogy aktivus tagjai mindenestül a szabadelvü pártba visszatérhetnének, s igy saiátképen csak a nemzeti párt felé van nyitva az utjuk.

Amde a nemzeti párt — még az ő felfogásuk szerint is — ma még messze van attól, hogy hatalomhoz jusson, ennélkül pedig mit ér nekik a fuzió!? A »vetés forgástól« Apponyiék távolabb állanak mint valaha, pedig Tibádék már aratni szeretnének.

Igy lebegnek ők a lét és nemlét között, mert nincs helyük a parlamenti párttagozatban s egyaránt hiányzik tapadási képességük, valamint azon erejük, hogy egy jövendőbeli pártalakulás középpontját, magvát képezzék. Erkölcstelenség és hazugság volt alapja kiválásuknak, s ugyanezen bélyeg diffamálja fennállásukat. Egy évig ólálkodtak a szabadelvü párt kebelében az árulás és kiválás elhatározott czélzatával, s kilépésüket ily hosszu ideig halogatták csak azért, mert megbonthatni remélték a pártot. És annak daczára, hogy ezen a hosszu időn át lestek az árulás legkedvezőbb pillanatára, rosszul választották meg azt, s távozásukkal csak megerősitették a pártot, melyet pedig szerte mállasztani akartak.

Most az erkölcsi bukás mellett számuk is folyton apad és mi sem menti meg őket a teljes megsemmisüléstől. Azon tagjaik, kik az Apponyi-párt titkos agenseiként vettek részt árulásaikban, mint Atzél Béla báró, belépnek a nemzeti pártba, azon pártonkivüliek pedig, kik konzervativebb elveik miatt voltak kénytelenek az intrikusok által provokált ama párthatározat folytán, hogy a kik a polgári házasságot meg nem szavazzák, a liberális klub tagjai nem lehetnek, a szabadelvü pártból kilépni, és mintegy jól kieszelt cselvetéssel akaratuk ellenére szorittattak a pártonkivüliek sorába, ezek most egyenkint vissza szállingóznak a kormánypártba, mint például Latinovits Ernő is, ki legutóbb jelentette ki a szabadelvü pártba való belépését.

Ily nehéz körülmények között még szerencse rájuk nézve, hogy reménykednek. Szentül hiszik, hogy a Wekerle kabinetnek vissza kell lépnie, s akkor uj pártalakulás támad, melyben okvetlenül szükség lesz arra, hogy »a 67-es törvények barátai a Lajtha mindkét részéről a tisztességes emberek egyesületét alkossák;« igy nevezték ugyanis magukat egy a lengyel »Cas« nevü ujságba csempészett s a magyar kormány ellen intézett megrendelt hazudozásban, mely

Az „Aradi Közlöny" tárczája.

A vetélytárs.

— Hugues Le Roux. —

D'Ombreuse Geneviéve asszony gyakran gondolkozott azon, hogy az ő első szerelme Kerneadec volt.

Kerneadec egy napon yachtjával az algiri kikötőbe érkezett. Az ujságok meglepő adomákat beszéltek el élményeiből. Ez a bretagnei gavallér ugyanis a helyett, hogy a világban élt volna s a játékasztalnál töltötte volna napjait, évek óta kalandozott yachtján a világ körül. Küiönös előszeretettel üzte az oroszlán- és tigris-vadászatokat. Az egész élete olyan volt, mint egy érdekes kártya-partie.

Geneviéve egy szerelmi csalódás miatt pár hónapra távozott Párisból. Algir felé vonzódott, az algiri enyhe tél édes a megsebzett sziveknek.

Egy reggel valamelyik barátnője jött hozzá.

— Nem jönne el megnézni a Cormorant? Kerneadec meghivott minket.

Roppant vágyott megismerni nem a hajót, hanem a kapitányát. És mégis csak erős rábeszélésre tudta magát elhatározni erre a sétára.

Kerneadec a hajóhoz vezető átjárón várta vendégeit. Első tekintetre ugy látszott Genevievenek, hogy ezt az embert már látta valahol. A férfias vonások, az éles szemek, az a nyugodt beszéd, egyszerü modorában az az uras biztonság, — mind ismeretesnek tünt fel előtte, — mind az egész, amaz ellentétig, amely az idő viszontagságai folytán kicsezett barna arczbőre és világos szemei között volt. Lopva figyelte meg Kerneadecet és gondolá magában:

Vajjon csakugyan láttam-e már valahol, vagy sem? Talán álmomban?

Szórakozottan hallgatta, amiket Kerneadec beszélt a yachtról, sebességéről, sulyáról. Amikor a látogató hölgyek az ő kabinjához értek, Kerneadec tétovázva mondá:

— Egy szegény ember szobája talán nem fogja eléggé érdekelni a hölgyeket.

Az asszonyok azonban tiltakoztak és ő kinyitotta az ajtót.

A kis tengerész-szobában, mely telve volt könyvekkel, müszerekkel és fegyverekkel, Geneviéve csak egy kis részletet látott: egy nő arczképét bőrrel bevont keretben az ágy felett.

Egész a haja tövéig elpirult. A fődélzetre érve barátnője a fülébe sugta:

— Láttad azt az arczképet? Igazán hasonlit hozzád.

Honnan a megzavarodás s miért fájt neki az a tudat, hogy a Kerneadec szivében egy asszony volt? Nem kellett volna éppen csodálkoznia azon, hogy csak egy szerelme volt, ilyen kalandos élet mellett többet is meg lehetne neki bocsátani.

Egy hang azt felelte lelkében.

— Jobban szeretném, ha több lett volna.

. . . Jóval később Párisban tudta meg a nevét annak az asszonynak, akinek a képét a Cormoran kabinjában látta.

— Nem ismeri ezt a történetet? Ez a Sauvaire grótnő. Kerneadec őrült dolgokat vitt véghez érte, minden télen oda ment a yachtjával, ahol a grófnő tartózkodott.

— És a gróf?

— Ő is tudta magát mihez tartani s élt kénye-kedve szerint.

Némelyek azt mondták, hogy egy izben Kerneadec egy félévi utra készült az ázsiai tengerekre, a grófnő pedig arra kérte, hogy a helyett inkább együtt utazzanak valamerre, Kerneadec azonban megmaradt a szándékánál, mondván: „Függetlenségem drágább nekem mindennél a világon." S a grófnő megesküdött, hogy többé nem látják egymást.

A rossz nyelvek azonban azt beszélték, hogy Kerneadec egyik utazásáról visszatérve, helyét a grófnőnél elfoglalva találta s osztozkodni kedve nem lévén, visszatért a tengerre.

Két évvel később Geneviéve a Kerneadec felesége lett. Féltékeny szerelmében nyugtalanitva az asszonyok kaczérkodása által, beleegyezett. Ez a yacht magába foglalta az ő egész boldogságát; a Sauveire asszony nevét egymás előtt soha nem emlitették. Ez a tartózkodás a Geneviéve részéről valóságos babona volt. Nem mert kutatni férje szivében, félve, hogy ennek az emléknek roncsaira fog bukkanni. És mégis ez a bizonytalan tudat végtelenül gyötörte féltékeny szivét.

Egy napon már nem birta tovább. A mint épen Nápolyba érkeztek egy hétre, a városban járva, bement egy papirkereskedésbe s ott vett egy négyszögü, bőrrel bevont keretet, épen olyat, mint a milyenben látta a grófnő arczképét. Beletette a saját arczképét és fel-

czikket most nagy triumphussal közölnek organumaikban.

Önámitás pedig ez, és semmi más. Hiszen a 67-es alapon álló tisztességes emberek egyesülete már meg van, a szabadelvü párt az, melynek kebelében ők magukat roszszul érezték és onnan kiléptek. Epen akkor fog majd rájuk és Apponyiékra a sor kerülni, ha a tisztességes és elvhü politikusok ezen falanxa eltalálná a klerikális reakczió ellen a harczot vesziteni, és ha a haza ellenségeivel paktáló konczlesö politikai marodörökre kerülne a sor, csakhogy ez nem fog egyhamar megtörténni s ha már meg kell lennie, remeljük hogy — bár hosszu életet kivánunk nekik — nem fogják azt a Szapáry-Tibád féle honmentők megélni.

BELFÖLD.

A képviselőházban, mint tudva van, az erdélyrészi dézsmakárpótlásról szóló törvényjavaslatot is még az ünnepi szünidő előtt napirendre óhajtotta tüzetni a kormány. Ez a terv azonban nem valósitható meg, minthogy a földmivelési tárca költségvetésének további részletes tárgyalása előreláthatólag a csütörtöki ülést is igénybe fogja venni, csütörtökön tul pedig alig lehetséges a ház tagjait határozatképes számban együtt tartani. Az erdélyi dézsmakárpótlásról és a székely vasutakról szóló törvényjavaslatokat január hó folyamán a költségvetési vita megszakitásával fogja a ház tárgyalni.

Koronaőr választás.

Epen 14 éve, hogy az utolsó koronaőr választás megtörtént. A mai specziálitás iránt természetes tehát, ha általános volt az érdeklődés. De inkább csak a karzaton. Mert a főrendek és képviselők együttvéve is kevéssel ha többen voltak, mint szoktak a képviselők egy-egy zajosabb ülés alkalmával.

Ellenben a karzat, az tömve volt. Együtt mágnás hölgyek és polgárnők, persze többségben az utóbbiak, mintegy jelezve, hogy idelen a zöld padsorokban is többségben a férjeik vannak.

Az elnöki széken Szlávy udvariaskodott Bánffyval, Bánffy pedig Szlávyval. Ebben a kölcsönös udvariaskodásban aztán megesett, a mikor felolvasásra került volna a sor, a királyi levél melyben a koronaőr jelöltek voltak, egyszerre csak eltünt. Szlávy kereste, Bánffy kutatta. Sehol. Az elegyes ház felkaczagott.

Utóljára megkapták: lehullott s a földről emelték föl.

Bánffy feltörte a királyi levelet. Mind felálltak, csak Ugron nehányad magával tüntetett, és ülve maradt. Hiába, ha ő azt akarja, hogy meglássák! Ezt a czélját elérte.

Amikor a jelöltek névsorát felolvasták, Kemény János bárót az ellenzék megéljenezte. A szabadelvüpárt ellenben csendben hallgatta az egész névsort.

Aztán 10 percz „törvényes" szünet után megkezdődött a szavazás. Kitüzték, hogy melyik szavaz előbb: a főrendiház, vagy a képviselőház? Szlávy felemelt kézben tartotta a két czédulát, Bánffy pedig sorsot huzott. Es a főrendiházat huzta ki. Valószinüleg azért, mert ha Szlávy huzta volna a sorsot, az meg a képviselőházat huzta volna ki.

Aztán megkezdték a szavazást. Gyulai Pál torkaszakadtából olvasta főrendi kollegáit. Molnár Antal pedig kevesebb megerőltetéssel de azért mégis hangosabban a képviselőket.

A főrendiházi névsornál az ellenzék megengedte magának, hogy Dessewffy Aurél grófot megéljenezte. Megkapta rá a revanchet: a mikor a képviselők között Wekerle miniszterelnök szavazott, olyan viharos éljent kapott, hogy zugott tőle a ház.

Aztán kihirdették az eredményt.

— Eljen Radvánszky! — zugta a győzelmes többség.

A kisebbség is éljenzett a maga embere mellett. — Hát ennyi öröme lehet neki is.

A nevezetes ülés lefolyásáról tudósitásunk a következő:

A képviselőház és a főrendiház elegyes ülése.

Kezdete délelőtt 11 órakor.

Elnökök: Szlávy József koronaőr, Bánffy Dezső báró.

Jegyzők: Eszterházy Kálmán gr. és Rudnyánszky József br.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor dr. miniszterelnök, Hieronymi, Lukács, Eötvös, Festetich, Fejérváry, Josipovich miniszterek.

Szlávy József elnök (csenget): Midőn az országosan egyesült főrendeket és képviselőket elnök társam nevében is üdvözlöm, az ülést megnyitottnak jelentem. (Helyeslés.)

A mai ülés egyedüli tárgyát képezi b. Vay Miklós halála következtében szükségessé vált koronaőri választás. Az erre vonatkozó királyi kéziratot van szerencsém Nagyméltóságodnak átnyujtani.

Bánffy Dezső b. elnök: (átveszi a kéziratot, felbontja és felolvasás végett átadja Eszterházy Kálmán gr. jegyzőnek.) Az egyesült ház felállva hallgatja végig a kéziratot, amely szerint koronaőrré jelöltettek:

Báró Radvánszky Béla,
Báró Kemény János,
Gróf Eszterházy István,
és Ernuszt Kelemen.

Szlávy József elnök: Mielőtt a választás megejtettnék az 1885: VII. t. cz. 14. és 27. §§-nak értelmében az ülést 10 perczre felfüggesztem.

Szünet után.

Szlávy József koronaőr elnök: Az ülést ismét megnyitom.

Bánffy Dezső b. elnök: Harmincz tag névszerinti szavazást kért, ennek folytán azt ezennel elrendelem. Előbb azonban sorsolással eldöntjük, hogy melyik párt szavaz először. (A sorsolás megtörténik.) Először szavazni fognak a főrendek.

Megejtették a szavazást.

Bánffy Dezső elnök bejelenti a szavazás eredményét: Szavaztak 381-en, ebből Radvánszky Bélára 222, b. Kemény Jánosra 153, Eszterházy Istvánra 1, Ernust Kelemenre 1, tehát megválasztatott Radvánszky br. Erről a miniszterelnök jelentést tesz ő felségének.

A jegyzőkönyv hitelesitésével az ülés véget ért.

Ülés vége d. u. 1 órakor.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 768.0 milliméter, délután 2 órakor 768.5 milliméter. **Hőmérsék**: reggel 7 órakor C° — 5.2, délután 2 órakor C° — 1.7. **Szél iránya és ereje**: reggel 7 órakor EN. 3. délután 2 órakor D. 5. **Felhözet**: reggel többnyire borult, délután derült. **Csapadék az utóbbi 24 órában**: hónyomok.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várandó:

— Deczember 19. —

Derült. — Száraz. — Fagy.

Ünnepély a kórházban.

— Saját tudósitónktól. —

Arad, deczember 18.

Az aradmegyei közkórház bizottság, annak megünneplésére, hogy a kórház érdemekben gazdag igazgató-főorvosának: Matavovszky Nándor kir. tanácsosnak arczképét leplezte le az igazgatósági irodában, disz ülést tartott tegnap délelőtt.

Szép számban jelentek meg a bizottság tagjai a kórház épületben, hogy Matavovszky Nándor dr. kir. tanácsos, kórházi főorvos tudorrá történt kinevezésének 50 éves fordulója ezen utolsó ünnepélyes aktusán résztvegyenek.

A diszülés egyetlen tárgya az arczkép elhelyezése volt, mely alkalommal Szathmáry Gyula kir. tanácsos, alispán, a kórház bizottság elnöke, lelkes beszéd kiséretében mutatott a nagy emberbarát kitünően sikerült arczképére, mely ezután szép és maradandó disze lesz az igazgatósági iroda egyszerü, komoly falának.

Matavovszky dr. érdemei talán diszesebb helyre is méltatnák e képet, de igazabbra nem, mert életének legmunkásabb idejét a kórház falai között töltötte el. Az utódok, ha meglátják itt e képet, bizonyára

---

akasztotta a férje ágya fölé. Aggódva leste a tekintetet, melyel Kerneadec a meglepetést fogadni fogja.

Kerdneadec felhuzta szemöldökeit, a csodálkozás némi kifejezésével mondá:

— Mi ez?

— Meglepetés a maga számára, — felelé az asszony.

— Kerneadec elnevette magát. Aztán az arczképet levéve, ágyára tevé.

— Nincs szükség a képre, mondá, a mikor az ember az eredetijét birja.

Az asszony mélyen a szeme közé nézett, a nélkül, hogy a világos szemekben olvasni képes lett volna, s hogy tudná, vajjon kitalálta-e Kerneadec az előbbi meglepetés titkos rugóját.

Ezen kisérlete óta a nő szivében egy aggasztó emlék maradt vissza, s a mikor hirül vette, hogy a yacht ismét utra kész, gyötörni kezdte a félelem: hátha Kernead c ismét keresi azt az asszonyt, a kinek helyét a férfi szivében most ő tölti be, de emlékét eltörülni nem birta.

Sauvaire grófnő Madeirától Máltáig bejárt minden teli tartózkodási helyet, a hol a mellbetegek életüket meghosszabbitani igyekeznek. Geneviéve figyelmesen olvasta az ujságból, hogy mikor melyik helyen tartózkodik. Lisszabonban egy reggel korán a yacht födélzetén kinyitva az ujságot, egy mentonei távirat ötlött szemébe. Hirtelen gyenge kiáltás hangzott ajkairól.

A két sor igy szólott: „Sauvaire gróf fájdalomma tudatja nejének elhunytát." Alatta azon rokonok nevei, a kiket a haláleset gyászba boritott.

Geneviéve huszszor is gondolt már erre a végre. Lelke mélyében vágyott erre az eseményre, hogy megszabaduljon a sok nyugtalanságtól. Es mégis elszorult a szive az uj hir vételekor.

— Hogyan fogja Kerneadec ezt a hirt fogadni? gondolkozott magában megzavarodva. Nem kellene-e a véletlenre hagynom az egészet? Ne tőlem tudja meg.

Es mégis, talán maga sem tudta volna megmondani Geneviéve, mi vezette őt le az ujsággal kezében férje kabinjába: a gyöngéd részvét férje fájdalma iránt, avagy a vágy, hogy végre felvilágosithassa saját féltékenységét.

Kerneadec kissé lázas lévén, még ágyában volt. A mint Geneviéve belépett, elnevette magát. S látva, az ujságot kezében, kérdé:

— Mit hoz nekem?

— Kedves barátom, rossz hirt hozok magának . . . — felelé.

— Ugyan mit?

— Az ön barátnője, Sauvaire asszony, meghalt.

A férfi gyöngén elhalványodott.

— Ah!

Azután egy csepet sem reszkető hangon mondá:

— Nem jöttek levelek számomra?

Geneviéve azonban könnyekre fakadt. Az ágy széléhez rogyva, arczát a párnák közé temetve szivszakadva zokogott.

— Oh barátom! barátom! Hát igy fogadja annak az asszonynak a halálhirét, a kit szeret?

hálásan fognak mindenkor ráemlékezni a nemesszivü, derék emberbarátra, ki kórházunk mai nagyságának, mintaszerüségének igazi alapját megvetette.

*

A diszülés kevéssel déli fél tizenkettő előtt vette kezdetét. Szathmáry Gyula elnöklete mellett jelen voltak: Matavovszky Nándor dr. kórházi igazgató, Ormos Péter kir. tanácsos, ny. alispán, Vásárhelyi Béla, Schwéger Lajos főszámvevő, Vörös Vidor tiszti alügyész, Dániel László megyei főpénztárnok, Nachtnébel Odön, Baross Ferencz dr. megyei aljegyző, Szentpétery Antal, Szalay Antal és Issekutz Károly dr. megyei főorvos.

Ott volt még: Parecz Gyula, Traytler Andor dr., Löwinger Miksa dr. kórházi orvosok, Balla Frigyes festőművész az arczkép készitője és a kórház hivatalnoki kara.

Szathmáry Gyula elnök üdvözli az egybegyült tagokat és az ülést megnyitja.

A megnyitóban Szathmáry Gyula előre bocsátja, hogy a kórház bizottság mai ülésének egyetlen tárgya Matavovszky Nándor dr. kórházi igazgató-főorvos arczképének elhelyezése. E tárgyban már volt két ülés, melyen Matavovszky Nándor dr. főorvos nem volt jelen, de most a mai diszülésen ő is jelen van, az ünnepelt.

Előadja, hogy a diszülés tárgya az, hogy szivök mélyéből eredő szavakkal mintegy felujitsák azon jó kivánalmakat, melyeket az ünnepelt jubileuma alkalmával már elmondottak. Kéri a jelen voltakat ezeknek szives meghallgatására.

Az alispán ezután felállott, felálltak a többiek is, mire az alispán körülbelül a következőket mondotta:

Matavovszky dr. orvostudori felavatásának 50 éves fordulója alkalmával a bizottság elhatározta, hogy a kórház nagyérdemü igazgató főorvosának, ki a kórházat oly mintaszerüen berendezte, arczképét lefesteti.

Az arczkép im elkészült és midőn ezt bejelentem a kórház bizottságnak, az előző ülés határozata szerint itt folytatjuk az ülést, hogy átadjuk a képet rendeltetési helyének.

Nekem jutott, mint a korház bizottság elnökének, kedves kötelességül. hogy ezen alkalommal az üdvözlő szavakat elmondjam, mit különben is édes örömmel teszek.

Dicső elődeink szerény körülmények között emelték ezt a kórházat, szerény körülmények között volt az még akkor is, midőn Matavovszky Nándor dr. gondjaira bizták. Egyfelől a kórház mintaszerü rendje és ama 50 évi nagy idő, melyet az igazgató munka között töltött el, mely nagy és fényes pályának első és legszebb, legkiválóbb munkája a kórház körül szerzett érdemek, másfelől az a tudat, hogy azon idő alatt, melyet itt eltöltött maradandó nyomokat hagy és fog hagyni hátra a kórház történetében, inditotta a bizottságot ezen ünnepély megtartására.

A mióta a kórház az ő bölcs vezetése alatt áll, külsőre megnagyobbodott, belseje pedig olyanná változott, minőt az országban hiába keresünk, s a melynek magas szinvonala egyik büszkeségünk. Ennek akartunk kifejezést adni, mikor Matavovszky dr. arczképét ide függesztettük, ezeket a tényeket akartuk dicsőiteni és ennek hódoltunk akkor, mikor az arczkép lefestését elhatároztuk.

Es most midőn az arczképet átvesszük és kifüggesztjük, kivánom, hogy az intézet és Nagyságod közötti elválhatatlanság jelképeztessék általa és kivánom végül, hogy a kórház ujjá alkotóját az isten még soká éltesse. (Eljenzés).

Matavovszky Nándor dr. a következőkép válaszolt e meleg üdvözlő szavakra szinte könnyezve:

Tisztelt bizottság.

Azon nem remélt kitüntetésért, hogy arczképemet lefestették és igy általa mintegy megörökitettek, fogadja a tisztelt bizottság hálás köszönetemet.

Biztositom a kórházi bizottságot, hogy ha munkaképességem el nem hágy, ezentul is a kórház és a szenvedő emberiségért fogok munkálkodni. Hogy ennek a törekvésnek foganatja legyen, kérem a tisztelt bizottságot, támogassanak ezután is ugy, mint azt tették ezelőtt. (Eljenzés.)

Az ünnepeltet szavainak elhangzása után a bizottság tagjai egyenként üdvözölték, mire a diszülés véget ért.

HIREK.

Deczember 19. Szerda. Róm. kath. naptár: Nem. — Protestáns naptár: Nem. — Görög-keleti naptár (deczember 7.): Ambrus. — A nap kél 7 óra 26 perczkor, nyugszik 3 óra 57 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet dijtalan.

Kölcsey-könyvtár nyilva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

ARADI KÖZLÖNY.

Uj előfizetést nyitunk 1895. január hó 1-ével az „Aradi Közlöny"-re. Elő lehet fizetni negyedévre, vagy egy hónapra, bármelyik naptól.

Azok, kik az uj évvel előfizetőink sorába óhajtanak lépni, szóval, vagy levelező lapon nyilvánitott kivánatra már a mai naptól egész Január hó 1-ig helyben vagy vidékre, ingyen kapják a lapot.

Ez alkalommal felkérjük hátralékban levő t. előfizetőinket, hogy az előfizetési pénzeket minél előbb a kiadóhivatalba juttatni sziveskedjenek.

Az „Aradi Közlöny" előfizetési ára:

HELYBEN, házhoz hordva:		VIDÉKEN, postán küldve:	
1 évre	12.—	1 évre	14.—
1/2 évre	6.—	1/2 évre	7.—
1/4 évre	3.—	1/4 évre	3.50
1 hóra	1.—	1 hóra	1.20

— **A hivatalos lapból.** A király Petrovics György budinczi g. kel. román lelkésznek, 57 évi lelkészi pályáján és a népnevelés terén szerzett érdemei elismeréseül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Főherczegi vadászatok Kisjenőn.** Kitünő eredménynyel végződött az első vadásznap a feseti és gyarmati erdőkben. Mint levelezőnk irja, József Agost és László főherczegek, valamint a meghivott társaság deczember hó 17-én összesen 756 vadat ejtett el, nevezetesen 1 őzet, 511 nyulat, 221 fáczánt, 17 baglyot, 1 varjut és 5 különféle vadat. A második napon az ágyai erdőségben vadkanra történt a vadászat, mely napon összesen 15 drb. vadkan esett teritékre, melyekből több darabot ő fenségeik ejtettek el. 19-én a szintyei erdőségekben szintén vadkanra, 20—21-én Bánkuton nyulra lesz vadászat.

— **Arad tanügye a millenniumon.** A közoktatásügyi miniszter leirt Aradmegye tanfelügyelőjéhez, hogy jelölje ki azon iskolákat, melyeknek a millenniumi kiállitáson való megjelenését óhajtja. Az aradi intézetek közül a polgári iskola, a városi iparos tanoncz iskola, a Városy-féle intézet, a gáji s más két ovoda vezetősége kapott felhivást. Az iskolaszék á kérdést véleményes jelentéstétel végett kiadta egy bizottságnak, mely tegnap ülésezett. Millig József iskolafelügyelő elnöklete alatt jelen voltak: Boros Vida, Szőllősi Károly és Fényes Dezső. A millenniumra az iskolák történetét megirni javasolja s e czélra kétszáz forintot hoz javaslatba. Szerepelni fognak ezenkivül a jelzett iskolák a kiállitáson képekben is, melyeknek elkészitésével egy aradi fényképészt biznak meg. A képek mellett a jelen és mult tanügyi viszonyait feltüntető grafikai táblázatok lesznek. A kiállitáson már az uj árvaház is szerepelni fog.

— **Bejelentő hivatal Aradon.** Több izben irtunk már arról, hogy városunkban a jövő évi január hó 1-ével életbe lép a rendőri bejelentő hivatal, melyet az Arad területén lakók s az itt tartózkodó idegenek nyilvántartása végett szerveznek a kapitányi hivatalban. Erre a bejelentő hivatalra vonatkozólag legujabban a következő értesitést bocsátotta ki Sarlot Domokos főkapitány:

A közügyek iránt érdeklődő közönség tájékozva lehet, hogy ezen, ugy egyesek, mint az összes lakosságnak különböző és nagy előnyt nyujtó hivatal működésének megkezdése mily nehézségekbe ütközik, akkor, ha közvetlenül érdekelt közönség részéről az eljáró közeg kellő támogatásban nem részesül.

Hogy tehát czélba vett nehéz munkánk minden tekintetben sikeres lehessen, felkérem Aradváros közönségét, hogy még e hó 15—23 ik napjain a lakosság között kiosztandó bejelentési lapokat, az azok hátlapján levő tájékoztató értelmében, a bejelentés teljesitésére kötelezettek lehetőleg sajátkezüleg és pontosan töltsék ki, a végből, hogy az év utolsó hetében házuknál megjelenő összeiró közegek a lapokat fennakadás nélkül kézhez kaphassák, miáltal eljárásuk nemcsak gyorsittatik, de a hivatal is kellő pontos adatokat nyer.

Ezzel kapcsolatosan a jövőre nézve értesittetik a lakosság, hogy az általános bejelentési kötelezettség minden egyesre, az összeirást illetve a lapok beszedését követő napon lép életbe; miért is az ezután történő lakváltozások nyolcz nap, illetőleg 24 óra alatt az ide vonatkozó szabályrendeletben meghatározott büntetés terhe alatt bejelentendők.

— **A járványos betegségek** ugyancsak grasszálnak a külömben egészséges Aradon. Alig hogy bezárták a difteritisz folytán a templom utczai leányiskolát, már is a kanyaró kezd nagy mérveket ölteni. E hóban 62 esettel szerepel e betegség a statisztikában.

— **Biról kinevezés.** A király Szász Iván dr.-t a vajdahunyadi kir. járásbirósághoz járásbiróvá nevezte ki.

— **Különleges utószemle.** A különleges katonai utószemle az aradi 33-ik gyalogezredbeli hadkiegészitő parancsnokságnál az idegenek részére f. hó 18—23-ig, a helybeli illetőségűek részére pedig január 4-én lesz. A különleges utószemlére összesen 38 aradi illetőségű hadköteles van behiva.

— **Kétszáznegyven gyermek felöltöztetése.** Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület ma délután 2 órakor a polgári fiuiskola (templom utcza) nagytermében kétszáznegyven árva gyermeket öltöztet fel. A téli ruhák kiosztásához az elnökség ez uton is tisztelettel meghivja az egyesület választmányát, az összes tagokat és mindengyermekbarátot, hogy Aradváros n. é. közönsége közvetlenül meggyőződjék arról, mily nemes czélt támogat szives és nagylelkü adományai által.

— **Szegény gyermekek karácsonya.** Hanacsek Luiza a gáji ovoda derék és szorgalmas vezetője kellemes karácsonyt szerez a gáji szegény gyermekeknek. A gyermekek közöttugyanis folyó hó 20-án, csütörtökön fogja szétosztani a különféle karácsonyi ajándékokat. A szétosztás délután fél háromkor kezdődik, melyre a nemes ember barátokat is szivesen látja.

— **Uj irnokok.** Az igazságügyi miniszter Győrffy Gyula aradi kir. törvényszéki dijnokot az aradi járásbirósághoz irnokká nevezte ki. A debreczeni kir. főügyész az aradi kir. ügyészséghez irnokká Széki Akos debreczeni törvényszéki dijnokot nevezte ki.

— **Agyongázolt ember.** Koszte Szenti zarándi fuvaros a napokban szénát szállitott Arad felé. Vele volt Tokoj Tódor is, ki utközben pálinkát vett. A pálinka nagy részét Koszte Szenti itta meg, melytől, több mint valószinü, hogy kissé kapatos lett. Igy történt azután, hogy neki hajtott az ároknak és feldöntötte a szénás szekeret. Olyan szerencsétlenül esett le, hogy a kocsi alá került, honnan holtan hurták ki. A vizsgálatot meginditották.

— **A gáji szegény gyermekek karácsonya.** A gáji szegény gyermekek között csütörtökön délután fél három órakor osztatnak ki a karácsonyi ajándékok, amely ünnepélyes aktushoz lapunk utján is meghivatnak az emberbarátok. Ez alkalommal megemlitjük, hogy Neuman Adolf, aki a karácsonyi ajándékokról is gaz-

dagon gondoskodott, a gáji községi iskolás növendékek közül naponként 30-nak ad ebédet, még pedig tekintet nélkül a szegénysorsuak vallására. Az ebéd elkészitését és kiosztását Madarász Antalné, a gáji rendőrkapitányné vállalta magára, a miért a kicsinyek hálája s a jók elismerése épugy megilleti őt is, mint Neuman Adolfot.

— **Miklós napja.** A görög keleti és görög katholikus vallásu hivek tegnap ünnepelték a Miklós napját. Az ünnep alkalmából a templomba diszes istenitiszteleteket és szent beszédeket tartottak.

— **Gyilkos szerelmes.** Véres szerelmi dráma történt a minap este az aradmegyei Gyulavarsándon. Szabó István, jómódu szülök egyetlen fia, már régóta szerelmi viszonyt folytatott a falu egyik legszebb leányával, Szilágyi Eszterrel, akinek meg is igérte, hogy feleségül veszi. Szüleinek azonban sehogysem tetszett a szegény menyasszony, s azt akarták, hogy fiuk egy gazdag leányt vegyen feleségül. De a fiu hajthatatlan maradt s igy a szülök szinleg beleegyeztek a házasságba, amely e hónap 15-ére volt kitüzve, titokban azonban mindent elkövettek, hogy fiukat megtéritsék, de hiába. Ekkor a kétségbeesett anya ujabb cselhez fordult: visszaküldte a menyasszonynak, fia tudtán kivül, a jegykendőt. Midőn erről István értesült, nagy haragra lobbant. Gyorsan átöltözködött és eltávozott, hogy — mint mondá — elbucsuzzék Esztertől. Az estét menyasszonyánál töltötte. Késő este bucsut vett a leánytól, aki a kapuig kisérte; ott hirtelen elörántott egy forgópisztolyt s menyasszonyára lőtt, akit a golyó szivén talált; majd önmagára intézett két lövést, de rosszul talált, s még mielőtt a lövések zajára felriasztott s összecsődült nép megakadályozhatta volna, a községháza előtt lévő kutba ugrott, shonnan már csak hulláját húzták ki. A szerencsétlen mátkapárt az esküvőre kitüzött napon temették el, általános részvét mellett.

— **Az állam nyelve és a kisdedóvói képesités.** A vallás- és közoktatási miniszter kijelentette, hogy a kisdedóvó képzőintézetek a törvény értelmében minden kisdedóvoda vezetésére képesitenek; nem lehet tehát csak egy hitfelekezet kisdedóvodáinak vezetésére képesitő oklevelet kiállitani, söt épen azért, mert a képesités általános, szükséges, hogy a képesitő oklevél minden kisdedóvodai hatóság számára alkalmas módon: magyarul is, mint az állam nyelvén, ki legyen állitva.

— **Kinevezés.** A debreczeni kir. főügyész Kauba Ferencz aradi törvényszéki fogházőrt az ugyanottani kir. ügyészséghez III-ad osztályu hivatalszolgává nevezte ki.

— **Kit akart megölni?** Nagyon furcsa eset, alig lehetett rajta eligazodni. Drachniblik János (saját bevallása szerint rézmüvész) nem igen respektálja a világi és egyházi törvényeket, mert azok mellőzésével asszonynyá tett egy nőt. Sokáig éltek együtt itt Aradon, mig végre „rézmüvész ur" összekülömbözött élete párjával. Az nem akart neki sem pénzt, sem csókot adni. Csók nélkül talán, de pénz nélkül abszolute lehetetlen élni. Ezért vett Drachniblik János egy revolvert, s durrantott azzal eddig még meg nem határozott irányba. A felesége azt mondja, hogy őt, Drachniblik pedig hogy önmagát akarta „kioltani." A kár mindössze az a patron, amelyet a rézmüvész kilőtt. Az ára három krajczár. Kapható minden vaskereskedésben.

— **Tüzhalál a téglaégető kemenczében.** Borzasztó halállal halt meg Bánok-Szent-György zalamegyei községben Számpli János téglásmester Katalin nevü hat esztendős kis leánya. A gyermek a szülök tudta nélkül kiosont a szobából s fölment az udvaron levő téglaégető kemencze padlására. A kemenczében javában égett a tüz. Agyagból készült boltozatának egyik részén a nagy tüzből féltenyérnyi rés támadt. Ezen a láng kicsapott s a leányka ruháját elboritotta. Mikor a szülök a gyermek kétségbeesett sikoltozására odarohantak, a kemenczepadlásról nagy gomolyban omlott ki a füst. Nagy nehezen kiszabaditották a lángok közül a gyermeket, de oly sulyos sebek borították az egész testét, hogy estére iszonyu kinok közt kiszenvedett. A gondatlan szülök ellen meginditották a vizsgálatot. — A bécsi épitő társaság inzersdorfi téglaégető kemenczéinek egyikében szintén nagy szerencsétlenség történt tegnap reggel. Egy Wanowszky János nevü kocsis éjjel ittas állapotban a kemencze hamutartójába feküdt bele és a meleg hamuban elaludt. Reggel, a mikor begyujtották a kemenczét, a reáhulló üszkök ébresztették föl a szerencsétlent. Egési sebei oly sulyosak, hogy életéhez kevés a remény.

— **1300 esztendős sirok.** Tarczalról jelentik, hogy abban a hegyoldalban, honnan Árpád magyarjai közül Turzul vezér először megpillantotta a nagy Alföldet, most egy szőlőterület felásása közben gót sirra bukkantak. A sirban porladt csontmaradványokból még egészen jól lehetett látni, hogy ott egy gót vitéz és lova nyugodtak. Megtalálták a két kengyelvasat és a kard pengéjének is egy darabját. Pár nappal később ugyanott egy másik olyan sirra is rábukkantak a munkások. Ezt a sirt hatósági őrizet alatt tartják mindaddig, mig az országos régészeti társulat, melyet a nagyértékü leletről értesitettek, szakértő kiküldöttjével megvizsgáltatja.

— **Jelenet Stefánia villájában.** Az özvegy trónörökösné tudvalevőleg még mindig Abbaziában időzik. A kies helyet állandó élénkségben tartja a magas vendég jelenléte s Abbazia előkelő körei főleg Stefánia ő fensége tiszteletére mulatnak most ott oly soká. De természetesen sok oly vendég is érkezik Abbaziába, a ki az özvegy trónörökösnét nem ismeri s igy nagyon gyakran érdekes jelenetek játszódnak le villájában a „tévedések vigjátéká"-ból.

Egy ily jelenet a következő:

A fiumei hajón egy éltes házaspár érkezett. Beszédjükről itélve olaszországiak voltak. Az Angiolina villa (az özvegy trónörökösné lakhelye) széles lépcsőzete előtt megállitak s aztán szép lassacskán balllagtak föltelé a lépcsőn. Az üvegajtón át a közeledőket észrevették s egy udvarhölgy, mögötte meg egy kövér, frakkos inas azonnal előttük termett.

— Un caffé! — mondja az öreg ur.

— Caffé-latte! (Tejeskávét)— mondja az asszonyság.

Az udvarhölgy eleinte csodálkozva nézett rájuk, majd megértve a tévedést, kijelentette, hogy ez nem kávéház.

— Nohát akkor ne bolonditsák a világot azzal a két toronymagasságu árboczczal s a róluk lelogó feketesárga zásslókkal. Nálunk, ha valamely ház előtt a nemzeti zászló van kitüzve, ott bizonyosan kaphat az ember bort, kávét s a mit akar.

Azzal a két öreg nagy duszogva lejött a terászról s felkereste a zászlótlan Quarnero-kávéházat, a hol megkapták a nérót, meg a caffé-lattét is.

— **Katasztrófa a Dunán.** Megrendető szerencsétlenség történt a Dunán a Vaskapunál, a Dunagőzhajózási Társaság egyik hajójával. A katasztrófa nagyságát ezideig teljesen még megitélni nem lehet, mert még nem tudni, hány emberélet esett a hullámoknak áldozatul, de annyit már lehet gyanitani, hogy szörnyü szerencsétlenségről van szó. A katasztrófa hőse a Dunagőzhajózási Társaság „Anna" nevü hajója, melyet a társaság ezelőtt négy nappal eladott a román állami hajózási vállalatnak. A teherhajót egy Luksits nevü fiatal hajóskapitány vezette le Romániába s az utat az Aldunáig szerencsésen meg is tette. A Vaskapunál ennél a veszedelmes helynél azonban cserben hagyta ügyessége s tapasztalatlanságát drágán kellett megfizetnie. Az „Anna" ugyanis valahogy sziklára ment és léket kapott. A hajó személyzete tehetetlenül állott a fenyegető veszélylyel szemben, mert a Vaskapunál mentőcsónakokkal mentésről szó sem lehet. Magát a léket nem lehetett betömni, a szivatytyuzás nem használt, az ár pedig egyre tódult be a hajóba. Hiába volt minden, a hajó menthetetlenül elsülyedt. A fiatal kapitány életével adózott ballépéseért: a Dunába fuladt. A hajó gépészeszintén ott lelte halálát a hullámok között. Hogy van-e még több áldozata a katasztrófának, vagy, hogy hányan vesztek ott nyomorultan, azt még most nem lehet tudni.

— **Matyi veszélyben.** Debreczenből irják a mi kedves Nyilasi Mátyásunkról: A Dráma a tenger fenekén czimü látványosság próbáját tartották. Teljes tüzzel és buzgalommal szaladgált a rendező egyik oldalról a másikra és szives jó indulattal adta mindenik szereplőnek az utasitásokat.

— Maga ide álljon, maga meg oda. Aztán a hajó személyzet a tüz kitörésére ijedt kiáltozásokban adjon kiejezést rémületének. Szaladgáljanak össze-vissza. Értik? No jól van. De aztán ugy legyen.

Az első szakasz végén elsülyed a hajó s Matyi is fut Emilia után.

Nagy gyorsaságában nem veszi észre, hogy a sülyesztő fekete torka elől tátong és épen neki fut. A rendező rémülten kiált fel, mert már azt hiszi, hogy utol éri a végzet s akkor csakugyan meg lett volna a dráma, ha nem is a tenger fenekén.

A legvégső pillanatban azonban szerencsére maga Matyi is észre veszi a veszélyt és — hála az égnek! — volt még annyi ereje, hogy visszatartsa magát és igy elejét vegye a szerencsétlenségnek.

Mikor lejött a próbáról, fogvaczogva beszélte el barátainak, hogy micsoda veszély fenyegette az életét.

— Bizony Matyi, hálát adhatsz az égnek, hogy igy megmenekültél.

Matyi czinikus mosolylyal süti le szemeit és ennyit válaszol.

— En csak a szegény direktoromat sajnáltam volna.

— Hogy-hogy?

— Hm! Elvesztette volna — az elől-get!..

— **A kiskanizsai próféta.** Erdekes ember hunyt el a napokban Kiskanizsán. Makár Szentes Ferencznek hitták s emberemlékezett óta ő volt a kanizsaiak százesztendős jövendőmondója. Próféziáit tisztán a derék öreg csizióból meritette s összejövendölt a hivő népnek sok érdekes, még több rettenetes dolgokat. Jóslata szerint már tavaly el kellett volna mulnia ennek a siralmas világnak, a mire maga is oly biztosan számitott, hogy szőlőjéből mind kihuzgálta s elégette a karót, a tőkét. A polgári házasságot olyan gonosz dolognak tartotta, a mi föltétlenül végitélet közeledését jelentette. „Mikor az meglesz — szólt látnoki ihlettel — báránykáim vége lesz mindnyájunknak!" Ez a prófeziája be is vált annyiban, hogy jómaga épp akkor halt meg, mikor Wekerle a törvény szentesitését bejelentette a t. Háznak.

— **Tragikus véget ért halászok.** Tragikus sors érte utol a szombatról vasárnapra virradó éjjel Hegedüs Ferencz jómodu komáromi halászgazdát és fiát. Szombaton indultak el ladikon a léli szigetre halászni. Halászat után, este, a szigeten lévő gunyhóba tértek éjjeli nyugalomra. Ejjel ismeretlen okból kigyuladt a kunyhó és a benne alvó halászok hamuvá égtek. Hozzátartozóik, a kik keresésökre indultak, csak megszenesedet csontjaikat találták meg a porrá égett kunyhó hamujában. A csendőrség szigoru vizsgálatot inditott meg az általános részvétet keltett szerencsétlenség okának a kideritésére. Azt állitják, hogy valaki bosszuból gyujtotta rájok a kunyhót. A hatóság megengedte, hogy a tüzben veszett halászok csontjait a család haza szállithassa.

— **Schiller válla és Rubinstein koponyája.** Nothnagel hirneves bécsi egyetemi tanár a napokban egy betegén vállperecsének s lapoczkájának rendellenességét észlelvén, hallgatói előtt előhozta, hogy ugyanily abnormis alkotásu válla volt Schillernek is, mely törvényellenesség rendesen gyönge mellüeknél szokott előfordulni. S megemlitette, hogy a weimári Goethe-Schiller-emléknek is épp ez a nagy érdeme, hogy rajta Rietschel, az emlék megalkotója, a realisztikus szobrászat nagymestere Schiller kiálló lapoczkáit s előregörnyedt beesett mellkasát hiven feltüntette. Tudvalevő dolog, hogy

Schiller egész életén át mellbeteg volt. Ferde vállai és erősen kiálló lapoczkái okozták azt, hogy a magas termettü férfi, mindig előrehajolva, meggörnyedve tartotta derekát. Schiller különben is tüdővészben halt meg. — Rubinstein koponyáján bebalzsamozása alkalmával szintén nagy rendellenességet tapasztaltak az orvosok. Homlokcsontja rendkivül, több mint fél centiméter, vastag volt. Ily vastag homlokcsont rendesen csak bárgyu embereknél fordul elő, mert az agy kifejlődését megakadályozza. Rubinsteinnél ezzel ellenkezőleg bámulatosan kifejlődött agyat találtak, olyat, milyen csak kivéló tehetségü embereknél fordul elő. Hogy ez az ellentmondás hogy magyarázható ki, arra a tudomány még idáig nem ad felvilágositást.

— **180.000 dollár egy halott zsebében.** Koppenhágából táviratozzák: Jutland nyugati partján nehány nappal ezelött egy holttestet találtak, amelyben Overgaard kapitányt ismerték fel, aki 1893-ban deczemberben a Don Yuan nevü amerikai hajóval elpusztult. Habár a holttest egy álló évig volt a tengerben, mégis alig változott el. Azt hiszik, hogy sokáig feküdhetett a tenger homokjában. A vizbe fulladt kapitány zsebeiben a hajó-okiratokon kivül 180,000 dollárt találtak bankjegyekben.

— **A montenegrói fejedelemről.** Legh, angol parlámenti tag, nemrég meglátogatta Montenegrót és ott időzése alatt többször megfordult a fejedelem udvarában, ugy hogy alkálma volt Montenegró urával hosszabb beszélgetéseket folytatni. Benyomását most a „Pall Mall Magazine" hasábjain teszi közzé, a montenegrói fejedelem számos érdekes mondását hozva nyilvánosságra. Egy alkalommal nagyban hangoztatta Legh előtt, hogy milyen szabadelvü ő. Az angol képviselő erre azt válaszolta, hogy nem tudja, mikánt egyeztesse össze e vallomást azzal a körülménynyel, hogy a ezettinjei foglyok legnagyobb része szabadelvü meggyőződéséért ül a börtönben.

— Hát akként, felelé a fejedelem, hogy én szabadelvü vagyok és azt hiszem, minden uralkodónak szabadelvünek kell lennie, de az alattvalók, — ez már egészen más! Tölök megkövetelem, hogy konzervativek legyenek.

Nagy bámulója a montenegrói fejedelem Gladstone-nek és bámulatának gyakran adott kifejezést. A többi közt egyszer igy szólt róla: „Véleményem szerint Gladstone a világ legelső politikusa, de egy hibát mégis követett el és ez — (valamennyi jelenlevő feszült várakozással néz a fejedelemre) — és ez az, hogy bár sokáig állt a kormány élén, még sem tett lépéseket arra nézve, hogy — a „hasmetsző Jack-ot elfogják".

— **Köszönet.** Wagner J. Ágostné született Hoffmann Julia urnő, a boldogult Pareán Jánosné ravatalára szánt koszorut az Aradi tanitótestületek segélyalapja javára öt forinttal váltotta meg, mit hálas elismeréssel nyugtat az elnökség.

— **Pályázatok.** Hét joggyakornoki állásra a nagyváradi itélőtáblánál 15 nap alatt; fogalmazó gyakornoki állásra a fő- és székvárosi kir. adófelügyelőségnél 14 nap alatt; a jászberényi kir. közjegyzői állásra jan 4 ig; végrehajtói állásra a munkácsi járásbiróságnál 2 hét alatt; albirói állásra a fogarasi járásbiróságnál 2 hét alatt; két hivatalszolgai állásra kereskedelemügyi miniszteriumnál jan. 20-áig; aljegyzői állásra a szentgotthárdi járásbiróságnál 14 nap alatt.

HYMEN.

Lukas Károly vezérkari százados, ki az aradi háziezredben szolgált hosszabb ideig, városunk katonai és polgári köreiben kellemes emlékezetben van még, — tegnapelött vezette Berlinben eltárboz Traeger Albert hirneves német lyrikus kedves leányát Ada kisasszonyt. A fiatal pár az esküvő után lakhelyükre Temesvárra utazott.

GYÁSZROVAT.

† **Zboray Margitka** elhunytáról vettük igaz részvéttel az alábbi gyászjelentést: Alólirottak fájdalmas szivvel tudatják forrón szeretett leányuk, testvérök, unokájuk, unokahuguk és rokonuk Margitkának, f. évi deczember hó 16-án reggeli 1/24 órakor, életének 6-ik tavaszán, rövid szenvedés után történt jobblétre szenderültét. A boldogult hült tetemei deczember 17-én, d. u. 4 órakor fognak a felső temető halottas házából, a helybeli róm. kath. sirkertben örök nyugalomra tétetni. Béke lengjen a kedves gyermek hamvai felett! Arad, 1894. decz. 16. Zboray Elza, Zboray Jenő testvérei. Zbóray Antal és neje, keresztszülők. Zboray Jenő atyja. Zboray Berta szül. Fischer, anyja, Fischer Miklós, nagyatyja. Fischer Terka szül. Humler, nagyanyja. Fischer Ilonka férj. Gallérné, Fischer Erzsike férj. Halásziné, Fischer Mariska férj. Frigyesné, Fischer Aranka, nagynénjei.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **Jóváhagyott alapszabályok.** A mácsai casinó alapszabályait a m. kir. belügyminisztérium a bemutatási záradékkal ellátta.

(*) **Pinczérek gyülése.** Az aradi Országos pinczér nyugdijalapot gyüjtő asztaltársaság ma éjjel 12 órakor Huzó István kávéházi külön helyiségében rendkivüli nagygyülést tart, melynek legfontosabb tárgyát az elnök választás fogja képezni, mire a tagok teljes megjelenését tisztelettel kéri az elnökség.

SZINHÁZ, IRODALOM, MÜVÉSZET.

A szinház müsora:

Deczember 19. (Szerda) A boszorkányvár, operette; Erdei Rózsa vendégfellépésével.
Deczember 20. (Csütörtök) A csőd, szinmű.
Deczember 21. (Péntek) Tabarin felesége, dráma, (először); Bolondok estélye, vigjáték; Tiszahati libáck a, vigjáték.
Deczember 22. (Szombat) Tévedt nő, opera.
Deczember 23. (Vasárnap) Délután: A pálinka, népdráma. Este: Uff király, operette.

Próbaházasság.

— Erdei Rózsi vendégjátékával. —

(h.). A közönség tegnap — hogy ugy mondjuk — hangolva volt, s ennek a kellemes auspiciumnak a következményeként tünik fel előttünk az a rokonszenves fogadtatás, amelyben Erdei Rózsika, a mi szinházunk kedvencz megjelenésü vendége részesült. S nem is érdemtelenül, mert a kisasszony fiatalsága daczára kellő rutinnal rendelkezik, s otthon van a szinpadon.

Birikét eredetileg fogta fel, s szerepének pointjeit kiváló ügyességgel emelte érvényre. Elismerésre méltó játéka mellett kevesebb rokonszenvvel kell hogy irjunk arról az iczipiczi hangról, melyel bánni tud ugyan, de nagyobb zenekar mellett, s kivált erős hangszerelésü darabokban érvényesülni aligha. A „Próbaházasság dalait szépen elcsevegte, sőt nyilt szinen is kapott értük tapsokat. Enekbeli tudásáról igy az első vendégjáték után határozottan nyilatkozni nem akarunk, s az a felett való kritikát a ma esti operett-előadásra tartjuk fel. Mint szinésznő — látszik — vérbeli, s született szinésznő, akinek szerződtetése kellemesen érintené a fejlődő tehetségek emelkedését szivesen istápoló közönséget.

Másképp az előadás maga a jók közé sorozható. A szinészek mind, kivétel nélkül „csinálták" a szerepükből.

Különösen Gál Gyula volt az, aki már megjelenésével, maszkjával élénk hatást keltett, mely felvonásról-felvonásra fokozódott. Gált többször hivták nyilt szinen is. Mellette Hunyadinénak volt jó estéje, ki fess Sághi Julcsájával izgalomba hozta a legény köröket. Eleven játéka dicséretet érdemel, s biztató jövendőjére. — Őt is megtapsolták az első felvonás egyik frappansabb jelenete után.

Tompa, Szendrei, Rónaszéki Hunyadi, Balassa a régiek, Lubrincz, Pajor Agnes és Rónaszékiné ujak voltak, s amily örömmel konstatáljuk amazok intelligens játékát, épen annyira jól esett látnunk, hogy az ujak is tisztességgel töltötték be a reájuk maradt örökséget.

—

* **Millenniumi magyar történet.** Az Athenaeum r.-társaság kiadásában megjelenő A Magyar Nemzet története czimü (millenniumi kiadás) tiz kötetes nagy munkának immár ötödik füzete gyors egymásutánban követi előzőit, az egész magyar intelligenciának élénk figyelmétől és érdeklődésétől kisérve. Épen ennek a széleskörü érdeklődésnek fényes bizonságául hozhatjuk fel, hogy a magyar közélet oly kiváló jelesei, mint Horváth Boldizsár, az 1867-iki magyar kormány igazságügyi minisztere és egyetlen jelenleg élő tagja, Zichy Antal a kiváló akademiai tudós, Falk Miksa az 1867-iki kiegyezés zsenialis publicistája és ennek a dicső korszaknak nagyszorgalmu történetiroja és adatgyüjtője, Kónyi Manó a 67-iki kiegyezésre vonatkozó országgyülési tárgyalásokról felvett gyorsirói feljegyzések vezetője, az akkori gyorsiroda főnöke, önként felajánlották rendkivüli becses közreműködésüket a nagy történeti munka azon kötetének megirásához, amelyben a magyar alkotmányos élet ezen epochális átalakulása tárgyaltatik. A most kiadott 5-ik füzet Marczali Henrik a Vezérek kora kötetének folytatása a következő fejezetek alatt, u. m.: A magyar nemzet helyzete és megszállása, mely fejezettel egyszersmind a második könyv befejezést nyer és következik a harmadik könyv, melynek főczime: A kalandozások kora és a következő fejezetekre oszlik: Első kalandozások nyugot felé, A sanct-galleni táborozás; A merseburgi csata, melynek folytatása már átnyulik a néhány nap mulva kiadandó 6-ik füzetbe. Ehez a most kiadott 5-ik füzethez is gyönyörü két mümelléklet van csatolva; az egyik Szent István dekretumának első lapja hasonmásban, hozzá csatolva a modern betükkel szedett eredeti latin szöveget és annak sikerült magyar forditását; a másik mümelléklet A nagy orosz pusztaságot ábrázolja, melyen dicső őseink tanyáztak. Ezen kivül a szövegbe érdekesnél érdekesebb régi képek vannak lenyomatva, igy Arpád fejedelem alakja Turóczi krónikájának augsburgi kiadásából; a pusztaszeri romok sikerült rajza; egy pusztaszeri ösrománstilü oszlopkő rajza külön; a magyar fegyverek rajza a X. századból; Berengar pénzének, III. (Gyermek) Lajos pecsétjének, I. Konrád császár pecsétjének és I. Henrik császár pénzének hasonmása, majd Aquileja látképének (Schedel Világkrónikájából); Velenczének (a bécsi képes krónikából), Verona és Pavia középkori látképeinek (Schedel Világkrónikájából), valamint Sanct-Gallen középkori képének reprodukcióját és két szép tájképet találunk „Az Arpádföld az ó-budai határban" és „Keuschberg a merseburgi csata állitólagos szinhelye". Az egyes füzetek ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

TÁVIRATOK.

Wekerle bécsi utja.

Budapest, deczember 18. (Saj. tud. táv.) Wekerle Lukács miniszterrel holnap este több napra Bécsbe utazik az osztrák pénzügyi és kereskedelmi miniszterrel a délivasut államositásáról tanácskozni. Az utazáshoz füzött válsághirlelések alaptalanok.

—

A szentesitett javaslatok publikálása.

Budapest, decz. 18. (Saj. tud. táv.) A hivatalos lap mai száma minden különösebb feltünés nélkül jelenti, hogy a törvénytár beigtatta: A házassági jogról, a gyermekek vallásáról és az anyakönyvek vezetéséről szóló szentesitett törvényeket.

—

Elhunyt főpohárnokmester.

Budapest, deczemb. 18. (Saj. tud. táv.) Bánffy Miklós főpohárnokmester ma 94 éves korában elhunyt.

—

Bende adománya.

Budapest, deczember 18. (Saj. tud. táv.) Bende Imre nyitrai püspök a nyitrai szegény diákok felruházására 4000 frtot adományozott.

—

Wekerle utódja.

Bécs, deczember 18. (Saj. tud. táv.) A legujabb kombinácziok szerint Kállay Bénit emlegetik esetleg Wekerle utodjául.

—

Fizetésképtelen czég.

Bécs, deczember 18. (Saj. tud. táv.) A Schabinszky mechanikus szövőde czég fizetésképtelenséget jelentett. A passziva 250,000 frt.

—

Az orosz czár külön követe.

Bécs, deczember 18. (Saj. tud. táv.) Mussin-Puskin gróf, lovassági tábornok, II. Miklós császár követe ma reggel ideérkezett, hogy a császár trónraléptét ő felségénél hivatalosan bejelentse. A tábornok, kit az északi pályaudvarnál udvari fogat várt és egyenesen a Hofburgba vitt, Ő felsége által délután 1 órakor külön kihallgatáson fogadtatott. Miklós császár nevenapja alkalmából ma délután 6 órakor a királynál és holnap Károly Lajos főherczegnél udvari ebéd lesz, a melyen Puskin gróf részt fog venni.

Változások az orosz követségi karban.

Berlin, deczember 18. (Saj. tud. táv.) Schuvälow Pál gróf itteni orosz nagykövet, mint most már határozottan jelentik, rövid idő mulva elhagyja itteni állását és Lobanow herczeg bécsi követ által fog helyettesittetni, a kinek helyére Nelidow konstantinápolyi követet fogják kinevezni.

A bolgár kormányválság.

Sófia, deczember 18. (Saj. tud. táv.) A bolgárminisztérválság valószinüleg oroszos irányban nyer megoldást.

A franczia képviselőház uj elnöke.

Páris, deczember 18. (Saj. tud. táv.) Képviselőházi elnökké Bristont választották Meline ellenében.

Az orleansi herczeg utazása.

London, decz. 18. (Saj. tud. táv.) Az orleansi kerczeg tegnap este Ostende-Doweren át Angliába érkezett. Azt hiszik, a herczeg itt trónkövetelési szándékainak híveket akar szerezni.

Giolitti okmányai.

Róma, decz. 18. (Saj. tud. táv.) Giolitti okmányai megsemisitőleg hatnak Crispire és ennek legtöbb barátjára.

Az elhunyt czár ruhái.

Pétervár, decz 18. (Saj. tud. táv.) Miklós császár az uralkodó család összes itt időző tagjai, valamint az udvari főméltóságok és a tábornoki kar jelenlétében az Aniesков palotában, azon ezredek ezredeseinek, a melyeknek III. Sándor elhunyt czár tulajdonosa volt, ünnepélyesen átadta annak egyenruháit, hogy örök időkre megőriztessék.

KÖZGAZDASÁG.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósitónktól. —

Uj-Arad, deczember 18.

(S. ss.) A várva-várt javulás — ha esetleg csak ideiglenesen is — de bekövetkezett.

A mai hetivásáron a meglehetős nagy hozatal daczára a buza ára jelentékenyen javult. Kereskedőink, kalmáraink és malmaink egyaránt élénk vételkedv mellett vettek részt a vásárlásban.

A közelgő ünnepek miatt, a mikor a kinálat jelentékenyen csökken, további árjavulást remélhetünk. Hogy tartós lesz-e a javulás, vajmi nehéz volna megmondani a mostani viszonyok között. A tengeri a csekély kereslet miatt néhány krajczárral olcsóbban adatott el. Más gabnanemü ára nem változott.

Elkelt:

Buza: I. rendü 5 forint 90 krajczártól 6 forint 20 krajczárig.

Buza: II. rendü 5 forint 60 krtól 5 frt 90 krig.

Tengeri: 5 forint 20 krtól 5 forint 30 krig.

Rozs: névleg 4 forint 70 krtól 4 forint 90 krig.

Arpa: névleg 5 forint 10 krtól 5 forint 30 krig.

Zab: névleg 5 forint 50 krtól 6 forint 10 krig.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog czég jelentése. —

Budapest, deczember 18.

Gabonaüzlet: Buzát ma gyengén kináltak, a vételkedv tartózkodó volt, az irányzat lanyha lett, elkelt 12,000 mm. változatlan árakon. Eladások

	mmázsa	klgramm	frt
Tiszavidéki	1600	82.	6.95
„	300	82.	6.90
„	200	81.5	6.85
„	300	80.2	6.80
Fehérmegyei	500	81.8	6.95
Felvidéki	1000	79.	6.65
„	1000	79.	6.62½
Serlei	2500	78.	5.60
Zab	250		6.05
„	100		6.—
„	100		5.95
„	100		5.50
„	100		5.40

Határidőüzlet: Amerikából érkezett lanyhább jegyzésekre, nálunk szilárdan indult az üzlet buzában s közepes forgalom mellett ugy maradt. Tengeri tetemes hausse után ma is igen szilárdan indul, de később a némileg gyengülő vasárlási kedvre 1—2 krral meglanyhultak. Zab és rozs változatlanok.

Zárul 11 órakor

Buza márczius—április 1894	7.07—7.08
Buza szeptember—október 1894	6.75—6.76
Tengeri május—junius 1894	5.65—5.66
Tengeri őszre	6.26—6.28
Zab márczius—április 1894	—.——.—
Zab őszre	5.95—5.96
Káposztarepcze	11.——11.10

Külföld: New-York: buzára ¼—, tengerire ⅛—½ lanyhább, Chicago: buzára ⅝—, tengerire ⅝—, lanyhább, Páris és Liverpool szilárd, London tartózkodó.

Értéktőzsde: Külföldi lanyha zárlatokra ma nálunk is igen lanyhán indult az üzlet, mig később a némileg élénk vásárlási kedvre javultak az árfolyamok. Forgalom igen csekély.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	395.50
Magyar hitelrészvény	488.50
Osztrák államvasut	392.—
Rima-Murányi	274.50
Déli vasut	106.25

= **Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása.** Szállittatott 1894. decz. 1-től 15-ig 13,369 személy, bevétel 1361 frt 25 kr. Szállittatott 1893. decz. 1-től 15-ig 15,328 személy, bevétel 1544 frt 80 kr. Szállittatott 1894. jan. 1-től decz. 15-ig 425661 személy, bevétel 41962 frt 95 kr. Szállittatott 1893. jan. 1-től decz. 15-ig 431,848 személy, bevétel 42728 frt 95 kr. Szállittatott 1894. decz. 1-től 15-ig 4406800 kilogramm teher, bevétel 2062 frt 02 kr. Szállittatott 1893. deczember 1-től 15-ig 4397250 kilogramm teher, bevétel 1919 frt 09 kr. Szállittatott 1894. jan. 1-től decz. 15-ig 76812980 kilogramm teher, bevétel 34062 frt 10 kr. Szállittatott 1893. jan. 1-től decz. 15-ig 77460020 kilogramm teher, bevétel 32954 frt 45 kr.

= **Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1894. évi decz. hó 17-én. Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendü: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 42.—43. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 42.—43. krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgron felüli sulyban) 43.—43.5 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 kirg sulyban) 43—43.5 krig. Fiatal könnyü (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 43.—44. krig II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 42.—43. krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban) 42.5—43. krig. — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 42.—43. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klg. felüli sulyban) 42.5—43. krig. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 42.—42.5 krig. — Könnyü (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 40.—41. krig. Sertéslétszám 1894. decz. hó 14-én volt készlet 126,158 darab. 1894. decz. hó 16-án felhajtatott: 3626 darab. 1894. decz. 16-án elszállittatott 3445 drb. 1894. decz. 14-én maradt készletben 126,339 drb. — Ahizottsertés üzleti irányzata: Változatlan.

Szeszüzlet.

— Deczember 18. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 58.—, kicsinyben 58.50 hordó nélkül per 100 liter % beinértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, deczember 8. d. u. 5 óra.

Faj	irányzat	100 klg. ár frttól	frtig
Buza bánsági uj	...	6.55	6.80
Buza tiszavidéki	...	6.60	6.85
Buza pestvidéki	...	6.55	6.80
Buza fejérmegyei	...	6.55	6.80
Buza bácskai	...	6.65	6.90
Rozs uj, I-ső rendü	...	5.30	5.35
Rozs uj, II-od rendü	...	5.25	5.30
Arpa takarmány	...	5.60	6.—
Arpa égetni való	...	6.25	6.80
Arpa sörfőzdei	...	7.15	8.15
Zab	...	5.90	6.20
Tengeri bánsági	...	5.60	5.70
Tengeri másnemü	...	5.50	5.60
Káposzta-repcze bánsági	...	—.—	—.—
Köles	...	6.—	6.60
Határidőre: Buza szept.-okt.	...	7.06	7.08
Buza márcz.-ápr.	...	6.74	6.75
Buza máj.-jun.	...	—.—	—.—
Rozs szept.-okt	...	5.64	5.66
Tengeri jul.-aug.	...	6.25	6.28
Tengeri aug.-szept.	...	—.—	—.—
Tengeri októberre	...	—.—	—.—
Zab márcz.-ápr.	...	5.94	5.95
Zab szept.-okt.	...	—.—	—.—
Káposzta-repcze aug.-szept. 1894.	...	11.—	11.05

VIZJELZÉS.

1894. évi deczember hó 18-án reggel 8 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmérczén.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás cztimétr.	Jégrustagság cztimétr.
Branyicska	— 1°	borult	— 54	jég zajlik
Arad	— 6°	derült	— 155	jég zajlik
Makó	— 4°	derült	+ 10	jég zajlik
Szeged	— 2°	derült	— 36	jég zajlik
Gyoma	—	—	—	jég zajlik

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1894. deczember 18.

A m. kir. folyamőrszéki hivatal.

Aradvárosi szinház.

Evadbérlet 78. szám. Havibérlet 18. szám.

Szerdán, 1894. deczember 19-én

ERDEI RÓZSIKA kisasszony vendégfellépésével:

A boszorkányvár.

Vig operette 5 képben. Irta: Berla A. Zenéjét szerzé: Milöcker K. Forditotta: Reiner Ferencz és Fáy Béla.

SZEMÉLYEK:

Gróf Kányavári Villibád, a Kányavár ura . Balassa J.
Kakasdi Ervin, barátja . Szendrei M.
Coralie, színésznő . Sugár A.
Rozamunda, színésznő . Kőr si J.
Lanette, Kányavári udvarmestere . Rónaszéki.
Mihály gazda, jómódu paraszt . Csatár Gy.
Marosa, leánya . Barts A.
Kalára, néni . Pajor A.
Veruska, unokahuga . Erdei R.
Józsi, csordás, Mihály gazdánál . Sólyom L.
András, kecskésbojtár . Hunyady J.

Kezdete 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Deczember 18. —

Három Király szálloda: Bezsán János lelkész, Gyula. Vagner József nyerges, Temesvár. Özv. Vikol Sándorné, Draucz. Tuskó József pinczér, Piski. Merza Antal hivatalnok, Kolozsvár.

Vasuti szálloda: Hitz Mátyás erdő számtiszt, Szakállháza. Back Ado f tisztviselő, Czegléd. Ifj. Staruszka Rezső pénzügyőri szakaszvezető, Oraviczabánya. Páhl Béla joghallgató, Temesmegye. Páhl J. gazdász, Temesvár.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

12300/1894.

Hirdetmény.

Az 1895. évi egyenes adó kivetési munkálatok foganatba veendők lévén, felhivatik Arad sz. kir. város lakossága, miszerint az adóköteles egyének és tárgyak összeirására kiküldött hatósági közegek kérdéseire lelkiismeretesen és legjobb tudomása szerint feleljen, mert ki az összeiró közegeket valótlan bemondásokkal tévutra vezeti, vagy munkájokban bármi módon akadályozza, az 1883. évi XLIV. t.-cz. 10. §-a értelmében 1—50 frtig terjedhető birsággal lesz sujtandó.

Felhivatik továbbá a város közönsége, miszerint az adókivetés alapjául szolgálandó vallomási iveket, melyek ingyen, vétbizonyitvány mellett az adóügyi osztályban vehetők át, az alább kitüzött határidők alatt, a polgármester megbizásából, Kilényi János adóügyi alszámvevőnél, a saját érdekéből beadni el ne mulassza, és pedig:

A házbérjövedelmi vallomásokat 1894. év folyamán keletkezett uj házakra vonatkozólag f. é. decz mber 30-ig.

A kereseti adó III. osztálya alá tartozó és az 1894. év folyamán keletkezett üzletek, kereskedések, vállalatok, iparok vagy más előre nem tudható jövedelmü haszonhajtó foglalkozások jövedelmeire vonatkozó vallomásokat 1895. évi januárius 30-ig.

A kereseti adó IV. osztálya alá tartozó meghatározott évi vagy havi fizetést élvezők évi vagy havi illetményeikre vonatkozó vallomásaikat, — továbbá a tőkekamat-adó tárgyát képező kamat vagy életjáradékra vonatkozó vallomásokat 1895. évi január 15-ig.

Az általános jövedelmi pótadó kiszámitásánál levonandó, ingatlanokra betáblázott és a folyó évben tényleg kifizetett adóssági kamatokra vonatkozó vallomásokat 1895. évi január 31-ig, vétbizonyitvány ellen.

Az eb-adóra vonatkozó vallomásokat 1895. évi január hó 8-ig.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek jövedelmeikre vonatkozó vallomásaikat 1895. évi márczius 30-ig.

A fent érintett vallomások pontos beadása a felek érdekében levén, megjegyeztetik, hogy az adótárgyaknak az adóköteles jövedelmeknek a kincstár megkárositása czéljából való eltitkolása az 1883. XLIV. t.-cz. 100. §-a értelmében 1—500 frtig terjedhető birságolást von maga után.

Arad sz. kir. város tanácsának 1894. november 10-én tartott üléséből.

A városi tanács.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1894. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

		reggel	délut.	este
BUDAPEST	indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	„	11,10	4,00	1,37
Csaba	„	2,23	5,55	4.35
Kétegyháza	„	2,54	6,13	5,08
Lökösháza	„	3.12	—,—	5,26
Kurtics	„	3,28	6,37	5,43
Sofronya	„	3,40	—,—	5,55
ARAD érkezik		3,55	6.55	6,10
		délután	este	reggel

Arad—Budapest.

		d. e.	reggel	este
ARAD	indul	11,30	8,20	9,45
Sofronya	„	11.46	—,—	10,02
Kurtics	„	11,58	8,38	10'16
Lökösháza	„	12,14	—,—	10,35
Kétegyháza	„	12,37	9,03	11,—
Csaba	„	1,28	9,25	11,45
Szolnok	„	4,31	11,22	3,00
BUDAPEST érkezik		7,35	1,20	6,30
		este	délután	reggel

Erdély felé.

		d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD	indul	2,30	6,35	4,30	7,05
Glogovácz	„	2,44	6,46	4,42	—,—
Gyorok	„	3,15	7,07	5,03	—,—
Paulis	„	3,32	7,18	5,14	—,—
Radna-Lippa	„ érk.	3,58	7,35	5,32	7,50
Konop	„	4,30	7,58	5,56	—.—
Berzova	„	4,50	8,14	6,12	—,—
Tótvárad	„	5,21	8,38	7,41	—,—
Soborsin	„	5,40	8.56	7,00	8,51
Piski	„	—,—	11.04	9,38	—.—
Gyulafehvár	„	—,—	12.51	11.25	11,18
Tövis érkezik		—,—	1.20	11.54	11,40
			délut n	éjjel	éjjel

Erdély felől.

		éjjel	éjjel		este
Tövis	indul	3,36	3.19	—.—	1.35
Gyulafehvár	„	3,59	4,04	—.—	2.14
Piski	„	5,05	6,05	—.—	3.59
Soborsin	„	6,33	8,21	4,00	6,26
Totvárad	„	—,—	8,40	4,21	6,42
Berzova	„	—,—	9,09	4,50	7,07
Konop	„	—,—	9,25	5,09	7,24
Radna-Lippa	„	7,29	9,58	5,47	7.56
Paulis	„	—,—	10,11	6,02	8,08
Gyorok	„	—,—	10,25	6,18	8,20
Glogovácz	„	—,—	10,48	6,47	8,44
ARAD érkezik		8,10	11,00	7,00	8,55
			délelőtt	reggel	este

Arad—Csaba—Nagyvárad.

		reggel	délut.
ARAD	indul	5,18	3.56
Sofronya	„	5,31	4,18
Kurtics	„	5,44	4,45
Lökösháza	„	6,00	5,13
Kétegyháza	„	6,18	6,13
Kigyós	„	6,31	6,37
Csaba	„	7,02	6,55
NAGYVÁRAD érkezik		9,32	—,—
		délelőtt	este

Nagyvárad—Csaba—Arad.

		délelőtt	délután
NAGYVARAD	indul	—,—	4,25
Csaba	„	7,09	7,12
Kigyós	„	7,24	7,25
Kétegyháza	„	7,47	7,39
Lökösháza	„	8,14	7,58
Kurtics	„	8,38	8,15
Sofronya	„	8,53	8,27
ARAD érkezik		9,10	8'42
		este	este

Arad—Temesvár.

		reggel	d. e.	délut.
ARAD	indul	6,20	11,35	5,00
Uj-Arad	„	6,31	11,59	5,21
Németságh	„	6,49	12,24	5,47
Vinga	„	7,08	12,52	6,14
Orczifalva	„	7,20	1,09	6,34
Merczifalva	„	7,31	1.25	6,52
Szt.-András	„	7,48	1,44	7,12
TEMESVÁR érkezik		8,01	2,10	7,39
		délelőtt	délut.	este

Temesvár—Arad.

		reggel	d. u.	éjjel
TEMESVAR	indul	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	„	8,46	1,41	9,29
Merczifalva	„	9,04	1,59	9,43
Orczifalva	„	9,19	2,15	9,54
Vinga	„	9,42	2.40	10,11
Németságh	„	10.00	2,57	10,26
Uj-Arad	„	10,30	3,30	10,45
ARAD érk.		10,43	3,44	10,55
		délelőtt	délután	este

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

		d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA	indul	8,00	6,40
Simánd	„	8,31	7,11
Kisjenő-Erdőhegy	„	9,20	7,55
Székudvar	„	9,36	8.11
Sikló	„	9,51	7,26
Ottlaka	„	10,5	8,40
Elek	„	10,23	8,57
KÉTEGYHÁZA érkezik.		10,38	9,12
		délelőtt	este

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

		reggel	d. u.
KÉTEGYHAZA	indul	5,17	3,03
Elek	„	5,30	3,23
Ottlaka	„	5,40	3,36
Sikló	„	5,51	3,50
Székudvar	„	6,03	4,06
Kisjenő-Erdőhegy	„	6,24	4,39
Simánd	„	6,49	5,10
UJ-SZT.-ANNA érkezik.		7,14	5,40
		délelőtt	este

Mezőhegyes—Kétegyháza.

		reggel	este
MEZŐHEGYES	ind.	7,05	8.30
Kamarásmaj.	„	7,17	8,42
Nesze	„	7,25	8,52
Kovácsháza	„	7,42	9,10
Bánhegyes	„	8,04	9,33
M.-Bodzás	„	8,25	9,55
Bánkut	„	8,37	10,09
KÉTEGYHAZA érk.		8,55	10,30
		délelőtt	éjjel

Kétegyháza—Mezőhegyes.

		délután	reggel
KÉTEGYHAZA	ind.	3,00	5,16
Bánkut	„	3,22	5,36
Megyes-Bodzás	„	3,40	5,49
Bánhegyes	„	4,02	6,06
Kovácsháza	„	4,25	6,23
Nesze	„	4.39	6,35
Kamarás-major	„	4,48	6,43
MEZŐHEGYES érk.		5.00	6;55
		délután	este

Arad—Szeged.

		reggel	d. e.	d. u.
ARAD	indul	5,00	9,00	4.20
Szt.-Tamás	„	5.24	9,22	4,49
Pécska	„	5,43	9.36	5,13
Battonya	„	6.12	10,01	5,47
Tompa	„	6,24	10.11	6,00
Mezőhegyes	„	7,01	10,40	6,54
Csanád-Palota	„	7,22	11,00	7,21
Nagylak	„	7,39	11.15	7,43
Apátfalva	„	8,01	11,35	8.09
Makó	„	8,26	11,56	8.51
Kis-Zombor	„	8.42	12.12	9,10
SZEGED érkezik		9,33	1,00	10,10
		délelőtt	délut.	este

Szeged—Arad.

		d. u.	este	reggel
SZEGED	indul	2,20	6,00	4.20
Kis-Zombor	„	3,12	6,45	5,16
Makó	„	3,35	7,04	5.43
Apátfalva	„	3,55	7,23	6.02
Nagylak	„	4.17	7,44	6,24
Csanád-Palota	„	4,32	7,59	6,39
Mezőhegyes	„	5,08	8,27	7,10
Tompa	„	5,32	8,40	7,35
Battonya	„	5,45	9,01	7,48
Pécska	„	6,10	9,25	8,14
Szt.-Tamás	„	6,23	9,38	8,27
ARAD érkezik		6,45	10,00	8,50
		este	éjjel	délelőtt

Arad—Gurahoncz.

		reggel	d. u.	d. u.
ARAD	indul	6,40	5,23	12,30
Ötvenes	„	6.56	5,39	12,55
Zimánd-Ujfalu	„	7,02	5.45	1,08
Uj-Szt-Anna	„	7,24	6,07	2,00
Világos	„	7,46	6,29	2,39
Muszka-Magyarád	„	7,53	6,36	2,52
Pankota	„	8,04	6,47	3,26
Apatelek	„	8,35	7,18	4,28
Borosjenő	„	8,47	7,30	5,03
Bokszeg-Beél	„	9,09	7,52	5,43
Borossebes-Buttyin	„	9,38	8,20	6,53
Almás-Alcsill	„	10,05	8,47	7,38
GURAHONCZ érkezik.		10,20	9,02	8,00
		délelőtt	este	

Gurahoncz—Arad.

		reggel	d. u.	reggel
GURAHONCZ	indul	4,20	3,10	4,25
Almás-Alcsil	„	4,37	3,27	4,52
Borossebes-Buttyin.	„	5,05	3,56	5,59
Bokszeg-Beél	„	5,32	4,28	6,54
Borosjenő	„	5,56	4,47	7,40
Apatelek	„	6,06	4,57	8,00
Pankota	„	6,42	5,32	9,20
Muszka-Magyarád	„	6,48	5.38	9,32
Világos	„	6,55	5,45	9,50
Uj-Szt-Auna	„	7,21	6,11	10,40
Zimánd-Ujfalu	„	7,39	6,29	11,10
Ötvenes	„	7,44	6,34	11,18
ARAD érkezik		8,00	6,50	11,43
		délelőtt	este	délelőtt

Borosjenő—Csermő.

		délelőtt	este
Borosjenő	indul	8.55	7,35
Csermő	érkezik	9,55	8,35
		délelőtt	este

Csermő—Borosjenő.

		reggel	délután
Csermő	indul	4,50	3.35
Borosjenő	érkezik	5,50	4,35
		reggel	délután

2437/1894. pm.

Hirdetmény.

Közhirré teszem, hogy a vértanu szobor keritésének tervezetére nyitott pályázat következtén benyujtott pályamunkak közül a pályabiróság az első dijat: «Észnek hódol az ércz«; a másodikat: »A munka szorgalma«; a harmadikat a »Kemény« jeligés pályamunkáknak itélte.

Ezzel kapcsolatban a dijat nem nyert pályamunkák beadóit felhivom, hogy pályamunkáikat a folyó évi deczember hó 15-ig hivatalomban átvenni sziveskedjenek.

Ezen határidő eltelte után a jeligés levelek elégettetnek, a pályamunkák pedig a városi rajz iskola rajzgyüjteményéhez csatoltatnak.

Arad, 1894. évi november hó 25.

Salacz Gyula
kir. tanácsos, polgármester.

12727/894. k. h.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 1884. évi 39523. sz. a. kelt intézménye alapján az 1894. évben fizetett III-ad osztályu kereseti adóösszegnek azon minimuma, mely Arad szab. kir. város területén lakó iparosokat és kereskedőket iparhatósági megbizottakká leendő megválasztásra képesiti, 15 frtban lévén megállapitva, — az 1885. évi 52211. sz. a. kibocsájtott magas miniszteri rendelet értelmében s figyelemmel az 1884. XVII. t. cz. 169. és 172. §§-aiban foglaltakra, Arad város területén 20 és az aradi járás részére szintén 20 iparos és kereskedő választandó mint iparhatósági megbizott, kik müködésüket 1895. évi január hó 1-én kezdendik meg.

Az aradvárosi I-ső foku iparhatóság mellé a hivatkozott törvény 169. §., az aradi járás szolgabirósága mellé a 172. §. értelmében 20—20 iparhatósági megbizottnak s 4, esetleg 8 póttagnak a városháza földszinti kistermében megejtendő választására **f. évi deczember hó 22 ik napjának d. e. 10 órája** kitüzetik, mire az érdekelt helybeli kereskedő és iparos urak minél számosabban leendő megjelenésre felhivatnak.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatala, mint I-ső foku iparhatóság, 1894. november 15-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

M. k. államvasutak. Üzletvezetőség Debreczenben.

30563/1894. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Nagy Károly állomásán 1895. évi márczius 31-én a vasuti vendéglő bérlete lejár; ugyanazon időponttól számitandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és »Ajánlat a m. kir. államvasutak Nagy Károly állomásán levő vendéglői üzlet bérletére« felirattal ellátott, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt, boritékba zárt és lepecsételt ajánlatok **1895. évi január hó 2-án déli 12 óráig** a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta utján tértі vevénynyel nyujtandók be; ugyanazon időpontig bánatpénz fejében pedig 200 azaz kétszáz o. é. frt készpénzben küldendő be — függetlenül az ajánlattól — a debreczeni üzletvezetőség gyüjtőpénztárába posta utján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forg. és keresk.) osztályában (Hungária-kávéház épület II. em. 12. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8—12 és d. u. 2—4 óráig) megtekinthetők, mirt is az ajánlattevőktől feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitüzött határidőn tul beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége fenntartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül — tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára — szabadon választhasson.

Debreczen, 1894. október hó 1-én.

Az üzletvezetőség.

13033/1894. k. h.

Felhivás.

Arad szab. kir. város területén lakók s itt tartózkodó idegenek nyilvántarthatása végett szervezett **rendőri bejelentési hivatal** 1895. évi január hó 1-ső napján életbe lép.

A közügyek iránt érdeklődő nagyérdemü közönség tájékozva lehet, hogy ezen, ugy egyesek, mint az összes lakosságnak különböző és nagy előnyt nyujtó hivatal müködésének megkezdése mily nehézségekbe ütközik akkor, ha a közvetlenül érdekelt közönség részéről az eljáró közeg kellő támogatásban nem részesül.

Hogy tehát czélba vett nehéz munkánk minden tekintetben sikeres lehessen, — felkérem Aradváros közönségét, hogy még **e hó 15—23 ik napjain** a lakosság között kiosztandó bejelentési lapokat, az azok hátlapján levő tájékoztató értelmében, a bejelentés teljesitésére köteleztettek **lehetőleg sajátkezüleg és pontosan töltsék ki**, a végből, hogy az év utolsó hetében házuknál megjelenő összeiró közegek a lapokat fennakadás nélkül kézhez kaphassák, miáltal eljárásuk **nemcsak gyorsittatik, de a hivatal is** kellő pontos adatokat nyer.

Ezzel kapcsolatosan a jövőre nézve értesittetik a lakosság, hogy az általános bejelentési kötelezettség minden egyesre, az összeirást, illetve a lapok beszedését követő napon lép életbe; miért is az ezután történő lakváltozások nyolcz nap, illetőleg 24 óra alatt az ide vonatkozó szabályrendeletben meghatározott büntetés terhe alatt bejelentendők.

Aradon, 1894. évi deczember hó 10-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Aradon.

23806/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Piski állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1895. évi május 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számitott három éven át, vagyis 1898. évi április hó 30-áig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel és a boritékon «Ajánlat a piskii pályavendéglő bérletére« felirattal ellátott ajánlatok lepecsételve **1895. évi márczius hó 15-én déli 12 óráig** alulirott üzletvezetőség I. osztályánál nyujtandók be.

Bánatpénz fejében 100 frt azaz egyszáz forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1895. évi márczius hó 14-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyüjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitüzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1894. október hó 9-én.

Az üzletvezetőség.

Férfi és gyermek fehérnemüek.

Férfi és gyermek fehérnemüek.

Kilényi C. és Társa

Arad, Andrássy-tér 20. (Arena épület.)
A „kék golyó"-hoz.

A közeledő saison változás beálltával bátorkodunk a nagyrabecsült közönséget, valamint mélyen tisztelt vevőinket értesiteni, hogy **női divat kézmü, rövidáru norimbergi és fehérnemü** czikkekből álló raktárunkat az

őszi és téli idényre

mindennemü ujdonságokkal dusan felszereltük, u. m.: **legjobb minőségü mosásban szintartó parchetek, casánok és flanellek, téli szövetek, Jäger alsó ruházat, harisnyák, kesztyük, sapkák, karmantyuk, pesztó és berliner kendők.**

Nemkülönben **legjobb gyártmányu vászon, chiffon, canavász, csinvat és asztalneműekben**, mely czikkek **ugy minőség mint olcsó ár tekintetében minden versenyt fölülmulnak.**

Midőn az eddig irányunkban tanusitott becses pártfogást megköszönjük, kérjük azt a jövőben is fenntartani, miért is mint eddig, szolid és pontos kiszolgálást biztositunk. Becses pártfogásért esd

812. teljes tisztelettel

Kilényi C. és Társa.

Utazó és kézi bőröndök.

Férfi sapkák, gyermekruhák. Szőnyegek és paplanok.

Gyapju és pamut kesztyük és harisnyák.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Ujdonságok.

Granichstädten Testvérek

cs. és kir. udvari ékszerészek
Budapest, Kristóf-tér 2. sz.
Fiók-üzlet:
Arad, Andrássy-tér 14. sz. (Herman-udvar.)

Ujdonságok.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

„Aradi Nyomdarészvénytársaság" könyvnyomdája.